

Regeringskansliet

Klimat- och näringslivsdepartementet
KN2026/00788

Remiss - Slutredovisning av regeringsuppdrag om att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Helsingborg Stad har fått rubricerat ärende på remiss. Ärendet är överlämnat till miljönämnden för handläggning. Miljönämnden är positiva till förslagen i slutredovisningen men vill lämna **följande** synpunkter och kommentarer.

Synpunkter

Nedanstående synpunkter och kommentarer är uppdelade utifrån styckesindelning i slutredovisningen.

4.4.1

Det är viktigt med kontinuerlig kompetensutveckling i frågor relaterade till avfallsbrottslighet för att myndigheterna inte på grund av kunskapsluckor ska agera möjliggörare.

4.4.4

Avfallsproducenten är ansvarig för att klassificera sitt avfall. För att myndigheterna ska ha möjlighet att utföra tillsyn och ställa krav vad avser klassificering är det viktigt att vi vet vem vi kan vända oss mot. Det är således inte bara kunskap om avfallsklassning som är viktig, utan även att det är tydligt vem som är avfallsproducenten. I dagsläget har Naturvårdsverket en vägledning om vem som ska anses vara avfallproducent i olika situationer, den är dock i delar motsägelsefull och behöver revideras.

5.1

När det gäller AKC-samarbetena omnämns det att Länsstyrelsen bör ingå som part. Vi som arbetar inom kommunen ser att detta samarbete även behöver omfatta kommunerna för att få en bättre täckning gällande upptäckt och motverkan av miljöbrottslighet för att uppnå effektivitet i arbetet mot avfallsbrottslighet.

5.2

I stycket omnämns Länsstyrelsens tillsyn över kommunerna och hur denna tillsyn går till. Ett krav som borde finnas för såväl miljöinspektörer som miljöhandläggare inom både länsstyrelsen och på kommunerna är utbildning inom miljöbalken och förvaltningslagen. Detta återkopplar till synpunkten under stycke 4.4.1.

5.3

Miljönämnden ställer sig mycket positiv till förslaget att införa miljöstraffavgift för överträdelse gällande utsortering av bygg- och rivningsavfall. Detta eftersom det med dagens lagstiftning är omöjligt att få till rättelse eller förståelse för kravet.

När det gäller miljöstraffavgiftens nivå borde inspiration hämtas från Arbetsmiljöverkets straffavgifter, då det där redan idag fattas beslut om avgifter för brister inom bygg- och rivningsbranschen. På så vis skulle de monetära nivåerna på straffena korrelera bättre. Även om Arbetsmiljöverket behöver få till snabba förändringar på grund av risk för personskada, måste vi från miljösidan se de långsiktiga konsekvenserna av att inte sortera ut på ett ändamålsenligt sätt.

Vidare bör det förtydligas i ert förslag till bestämmelse i 11 kap. 10 § förordning om miljöstraffavgift vilken straffavgift som ska betalas av en enskild firma. En stor enskild firma kan ha en sådan omsättning att straffavgiften avsedd för fysiska personer och ideella organisationer blir verkningslös.

Bilaga 1. Konsekvens vid förslag 5.3

1.1

Även här är definitionen av begreppet *avfallsproducent* av stor betydelse. En förutsättning för att vi ska kunna ställa rimliga krav på en avfallsproducent är att klargöra vem som är rätt adressat. Detta återkopplar till synpunkterna under 4.4.4.

1.4 & 1.4.1 & 1.4.4

Bland alternativen för att åstadkomma en bättre utsortering förespråkar Miljönämnden båda nedanstående punkter. Inte minst för att få till en samstämmighet mellan miljöbalken och plan- och bygglagen.

- Inför en miljöstraffavgift för överträdelse av 3 kap. 19 § avfallsförordningen.
- Inför en referens till 3 kap. 19 § avfallsförordning i bygg- eller rivningslovsförfarandet i plan- och bygglagen (2010:900).

5.4

Miljönämnden är positiv till möjligheten att kräva ersättning av verksamhetsutövare för provtagnings- och analyskostnader. Provtagning inför analys skulle kunna utföras både i samband med misstänkta miljöbrott och inom tillsynen för att kontrollera om klassificering eller kontroll utförts korrekt, då vi idag sett att provtagningar manipuleras eller tas ut felaktigt. Det bör i dessa sammanhang även diskuteras om det i så fall behöver ställas krav på utbildning av provtagare för att de prover som tas ut ska vara representativa och provtagningen ändamålsenlig.

Bilaga 2. Konsekvens vid förslag 5:4

1.3

Det är vanligt att de prover som tas ut av kommunen vid misstänkta miljöbrott inte hämtas ut av polisen, och i sådana fall blir analys inte alls gjord. Det är därför mycket användbart för kommunen att kunna ta ut egna prover till analys och därefter kräva ersättning för detta.

1.6 & 1.6.1

I de fall en kommun tagit ut prov till analys vid en verksamhet som därefter går i konkurs uppstår frågan om vem ersättning skulle kunna krävas av. I det fall det inte går att kräva ersättning efter en konkurs ser vi en risk att det kan bli problematiskt för mindre kommuner med små medel. Ersättning efter konkurs bör därför förtydligas i ert kommande förslag. Eventuellt bör det även utredas om det skulle vara möjligt för kommunen att i efterhand söka statliga medel för kostnadstäckning i sådana fall.

5.6

Miljönämnden ställer sig positiv till att regeringsuppdraget förlängs, speciellt med hänsyn till att det händer mycket nytt inom avfallsområdet som kommer att generera nya utmaningar.

6.2 & 6.3

Miljönämnden ställer sig mycket positiv till att polisens befogenheter att beslagta avfall förtydligas och att det införs en möjlighet till förverkande. Det är dock viktigt att polisen inför en upphandling av förverkande tar kontakt med handläggare på länsstyrelse och kommun för att säkerställa att uppdraget att förverka avfall inte hamnar hos oseriösa aktörer. Vår farhåga är att lagen om offentlig upphandling skulle kunna utgöra ett hinder för valet av mottagare på grund av att oseriösa aktörer ofta har lägre prissättning.

Eventuellt bör det tas fram kriterier för vad en upphandling av en förverkandetjänst ska innehålla. Detta för att möjliggöra en korrekt bedömning av den upphandlade avfallsverksamheten för förverkandet och förhindra att oseriösa aktörer anlitas.

6.4

Miljönämnden är positiv till förslaget men anser att vägledningmaterialet avseende avfallsbedömning bör tas fram i samråd med tillsynsmyndigheterna, vilka har större insyn i hur det i dag fuskas med koder och bedömningar.

6.6

Miljönämnden är mycket positiv till ett eventuellt register för auktoriserade bilskrotare. Detta eftersom tillsynsmyndigheten då kan reagera direkt när någon hänvisar till en bilskrot utanför kommunens gränser. Ifall det i dagsläget uppges att en verksamhetsutövare vill använda en bilskrotare i en annan kommun kan kontakt tas med tillsynsmyndigheten i den kommunen. Ett eventuellt register skulle dock både underlätta och effektivisera tillsynsmyndighetens arbete.

Synpunkterna i denna skrivelse har författats av miljöinspektörer Caroline Bernes och Julia Edvardsson samt miljöjurist Andrea Wikhäll.

På uppdrag av miljönämnden

Andrea Wikhäll
Miljöjurist